

یرزج نبا ترابع صقان لقن بحاص هابتشا لماع دیهمتلا

ریغ ةءارق لمعلل زواج مدع یلع ةماعلا ءامدق قفتا «لوصالا ةیفاو» یف و نکل و ةعیشلل نم ماقملا اذه یف مّلتکت نم مهعبت و ةروهشملا رشعلا و اعبسللا لیلدلا یتأی و اهنع یدعتلا زواج هرهاظ و .یهتنا ،هب دتعیلیلد لقنی مل .هفالخب ءببتلا ةداهشل رظن ةماعلا ءامدق یلإ کلذبةسن یف و .هب دتعملل مامإلا و یندملل دیعس نب نامثع و رمع وبأ طفاحلا اذه ،کلذ یلع مهوړخأتم معن وبأ و یبرعلل ركب وبأ و یودهملل رّامع نبا دمحا سابعلا وبأ و بللاط وبأ یکم امک زواجلل ةنّیعتم ریغ ةعبسللا هذه ّن :لقن ام یلع اولاق ینادمهلا ءالعلل تءارقل رشنل باتک» یف یرزجلل دمحم نب دمحم نیدل سمش لاق و .یتأیس ول و ةینامثعلل فحاصلل تقفاو و هجوب ول و ةیبرعلل تقفاو ةءارق لک :«رشعلا سانللا یلع بجو و اءدر زوجی ال یتلا ءحیحصلل ةءارقلل یهف اهدنسّ حص و آللامتحا هذه نم نکرّلتخا یتم و .مهیری مّأ ءرشعلل مّأ ةعبسلل نع تناک ءاوس ،اهلوبق نع تناک ءاوس ،ءلطاب و اءّاش و اءفیعض اءّان اهلل قلطا ءثالثل ناکرألل و فلسلل نم قیقحتلل دنن ءحیحصلل وه اذه ،مهنم ركبأ وه نّمع مّأ ةعبسلل دعب هیف لاق ءّان ریغ «زیجولا دشرملل» باتک یف ءماش وبأ لاق هوح و .فلخلل مهتءارق یف هیلع عمجملل ءحیحصلل ءرثک و مهترهشل ةعبسلل ءالؤه نّان ریغ :کلذ [1]یهتنا ،مهیریغ نع لقنی ام قوف مهنن لقن ام یلإ سفنللا نکرت

۴۴۴ یارب یناد ؛«ینادلل دیعس نب نامثع و رمع وبأ طفاحلا اذه ،کلذ یلع مهوړخأتم معن» دودح.تسا ۴۳۷ یکم ؛«بللاط وبأ یکم مامإلا و». تسا بوخ دینکب هظحالم مه ار اهنیا نامز .تسا هب تبسن یودهمل ؛«یودهملل رّامع نبا دمحا سابعلا وبأ و». هدرک تافو یناد زا رتدوز لاس تفه رتشیب و تسا هتفر سلدنل هب دعب و هدوب اچ نّان یارب شلصا .تسا اقیرف آرد هیدهم رهش **نبا ركب وبأ و**. هدرک تافو یکم و یناد نیب .هدرک تافو ۲۴۰ رد مه وا .هدوب اچ نّان رد شت نوکس .تسا فورعم شبباتک ،تسا مصاوع بحاص ؛«یبرعلل

نايعا رد نیما نسحم دیس اقآ موحرم .میدرک تبحص ناشیا زائالبق ؛«ینادمهلا ءالعلل وبأ و» .«انباحصا نم ناک» ءالعلل اوبل دیوگیم -نیدللا بجتنم- [2]یزار تسرهفلا رد دنیوگیم هعیشلل لقن و یارب اه ینس زا یکی هک تسا یبیجع تارابع کی .تسا ینس هک دنرادن دیدرت مه اه ینس و یارب ینس نیا هک ییالاب حدم زا دنیوگیم ،دنکیم لقن ار نیا هعیشلل نایعا بحاص یتقو ،هدرک نم ناک» دیوگیم هک نیدللا بجتنم ینعی .«دحا لک عم هکولس نسح هل رهطی» ،هدرک لقن

یعی ش هک دشیمن مولعم هجوجیههه ب اه ینس مومع دزن اما .تشاد ربخ هنوگ رس روج کی ،«انباحصا دندناوخیم تازاجا هلسلس رد ار نآ یاهباتک .تسا هماغنه تنسله نیب ءالعال و با تیصخش .تسا ود ای کی رد شیپ لاس راهچ ای هس ام .تسا یگرزب تیصخش یلیخ .دندادیم هزاجا خیاشم همه و میدرک تبحص ناشیاهب عجار هسلج

نبا رکبوبا .تسا فیدر رکبوبا هدزاوده دودح مدرک هاگن هک هی کدف رد نم ؛**یبرع نبا رکبوبا** .تسا هدرک تافو ۵۴۳ لاس رد هک تسا یبرع نبا رکبوبا مه نیا ،ینالقباب رکبوبا ،یرابنا

مکی دلج .تسه یطویس ناقتالال رد .دناهتفرگ اچک زا ار لقن ام منادیم ؛**«لقن ام یلع اولاق»** ۲۷۴ هحفص

لقن یبرع نبا رکبوبا زا ناقتالال رد یطویس ار «زاوجلل ةنیعتم ریغ ةعبسلا هذّه» ترابع .تسا یطویس زا لب بق رجح نبا .دنکیم لقن وا زا یرابل حتف رد زین ینالقسرع رجح نبا .دنکیم أطوم حرش یف سبقلال» مان هب یباتک یبرع نبا ؟تسا یبرع نبا بتک زا کی مادک رد ترابع نیا ؛۴۰۲ هحفص .تسا نآ رد ترابع نیا هک دراد «سنا نب کلام

وَأَهْلُ ثَمٍّ وَهَ امَّاهَنْعَ جَرَّخَ امَّ بَرِّ لَبِّ نِيَّيْعَتِ لَآ يَفِّ لَصَأَبُ تَايَاوَرِّ لَآ هَذَه تَسِيْلَو
يَكْمَلْ رِيْثُكْ نَبْ هَلِّ لَآ دَبْعَ فَوْرَحْ قَوَفْ اَهْنِإَفْ يَنْدَمْلَ رَفْعَجْ يَبْأُ فَوْرَحْ كْ ،اهقوف
[3]همن رهشأ هأل

دنتسین لصا ،نییعت رد اهنیا هک دیوگیم ؛**«نییعتلایف لصاب تاياورلا هذّه تسيلو»** .تسا یبرع نبا ترابع نیا رجح نبا و یطویس .دیورب اهنیا غارس دیاب آم تح هک دنتسین نیعم ینعی :تسا نیا یرابل حتف ترابع .تسا هدرک انعم هب لقن ار ترابع رجح نبا مرظن هب .دناهدرک لقن

قرف «زاوجل» اب «زاوجلل» دینیبیم نتشگ کی اب .**[4]زاوجلل ةنیعتم ریغ ةعبسلا وّذه** «نا» .تسا تروص نیا هب یرابل حتف رد .دنکیم

؛**«رشعلال تاءارقلایف رشنلالباتکیف یرزجلال دمحم نب دمحم نیدلالمش لاق و»** :من اوخب ار ماهدرک حیحصت هک هچنآ ات دینک هاگن ار ترابع .مهن هحفص ،لوا دلج رشنل

وَأَلَامَتْحَا وَلَوْ وَهْنَامَتْحَالْفَحَاَصْمَلِإِحَاتِقْفَاوْ وَهَجُوبْ وَلَوْ وَهْنَبَرْعَالْتَقْفَاوْ ةءارقْلْکْ
الْ وَ :تسا هداتفا مه ترابع کی اچنیا **اَهْدَرْ زَوْجِیَالْ یْتَلَا ةحیحصلال ةءارقلال یهف اهدنس حَصْ**
سَآنَلْا یْلَعْ بَجَوْ وَنَآرْقَلْا اَهَبْ لَزْنْ یْتَلَا مَعْبَسَلْا فَرْحَالْا نَمْ یَهْ لَبْ اَهْرَاکْنَا لَحْیْ
ةَمَّئَالْا نَمْ مَهْرِیْغْ نَعْ مَأْ ةَرْشَعْلْا نَعْ مَأْ ةَعْبَسَلْا ةَمَّئَالْا نَعْ تَنَاکْ ءَاوَسْ ،اهل وبق
تشاد یگداتفا ترابع هک دینکیم هظحالم ؛**«نیلوبقمال**

،هَلْطَابْ وَأَدْأَشْ وَأَ ةَفِیْعَضْ اَهْنَأْ اَهْیْلَعْ قَلْطَا ةَثَالْثَلْا نَاکْرَأَلْا هَذَه نَمْ نَاکْرَلْخَا یْتَمْ وَ
دعب و دنتسه هباحص لوا ،هعبس زا ربکا ؛**«مهنم ربکا وه نّمع مأ ةعبسلا نع تناک ءاوس**
نیعبات زا ای .دنشاب نیعبات راغص زا دندناویتی ءارق نیا زا یلیخ نوچ .دنتسه نیعبات رابک
رابک و هباحص «مهنم ربکا» اذل .دنکیم تئارق نیعبات زا یلیخ عفان لثم ؛دناهدرک عامتسا
قیقحتل دنع حیحصلا وه اذه».دنتسه هرشع و هعبس ءارق زا ربکا نیعبات رابک .دنوشیم نیعبات
«فلخال و فلسلا نم

دش رمل باتک یف». تسا ۶۶۵ هم اش و با اما تسا ۸۳۳ ی فوتم یرزج نبا؛ «**م اش و با لاق هون و**» و با ترابع .م یروایب ار نآ دیاب هک تسه ی ترابع اچنایا رد؛ «**کلذ دعب هیف لاق ؤنا ریغ زیج و**» اهباتک رد هک دوشیم ی بیغ و بیجع یاه تشادرب دینیبیم دعب و دتفایم اهنایا .تسا مهم هم اش هیلع عمجم یلا عمسقم مهربیغ و ععبسلال نم عراق لک یلا هبوسنم لال تائارق لالنا .دوشیم شخپ مه **مهتءارق یف هیلع عمجم لال حیحص لال ةرثک و مهترهشل ةعبسلال ءالؤه ؤنا ریغ** ذاشل و مه و عبس مه دیوگیم آحیرص؛ «**مهربیغ نع لقنی ام قوف مهنع لقن ام یلا سفن لال نکرت**» مه عبس ریغ رد .میراد ذاش و هیلع عمجم عبس رد ینعی .ذاش و هیلع عمجم .دنتسه روح و دعبس ریغ .تسا واثحب یاضف نیا .میراد ذاش

نارازه یالاب دیاش .تسا ینآرق مولع تارابع نیرتدربراکرب زا یکی ،دش لقن رشنللا زا هک ی ترابع هک دیهمت لال بحاص هک مدیسر نانیمطا هب مدوخ زورما .تسا هدمآ اهباتک رد یرزج نبا ترابع نیا راب رد ار رشنللا ترابع نیا یتقو دیهمت لال بحاص .هدوبن رشنللا ناشتسد رانک دنهدروآ ار ترابع نیا دننام .دوب هتخادنا ار تارابع زا ی شخب هک دنروآیم ی باتک کی زا ،دنروآیم مود دلج رد لهج ححفص ناشتسد رد باتک دوخ زاریغ هب یرگید عبنم ، ۱۴۰ ححفص ،مود دلج نیمه رد اما .دوب هتخادنا هک اچنایا نم هک ینیمه نیع دنروایب ار ترابع دنه اوخیم هک یمود راب ینعی .دنروآیم ار ترابع اچ نآ هدوب تسد رد اچ نآ رد هک ی عبنم اقاقتا ؟دنیوگب دنه اوخیم یزیچ هچ باتک لوا اما .دنروآیم ار مدناوخ هدرک ضوع هجرد داتشه و دص ار ناشی تشادرب الماک ،هتشادن ار تارابع نیا و هدوب دیهمت لال بحاص رد مه « اهدر زوجیال » و «بجو» نیا یتح دینیبب ار لوا ترابع .هدش یرزج نبا فرح لباقم و :تسین ناشت ترابع

فحاصلما دحأ تقفاو و -هجو ب ول و -ةببرعلا تقفاو ةءارق لك: «یرزجال نبا» ظفاحلا لاق نع ما ةعبسلال ةمئالا نع تناك ءاوس .ةحیحصلا ةءارقال یهف ،اهدنس حص و -الامتحا ول و -ةینامتعالا قلطا ،ةثالثللا هذو نم نكر لتخا یتم و .نیلوبقم لال ةمئالا نم ،مهربیغ نع ما ةرشنعالا [5] «مهنم ربکا وه نمع ما ةعبسلال نع تناك ءاوس .» «ةلطاب» و «ةذاش» و «ةفیعض» اهیلع

تقف اوام ،تیبرع ةقف اوام .میراد زاین طرش هس دناهتفگ ناشیا .هدش طقاس امامت تارابع هیقب لوا شخب رد ناشیا بخ .دوشیم لطاب و ذاش و فیعض ،دشابن اهنایا زا یکی رگا .دنس تحص ،فحصم مادک .درادن رتاوت عبس هک دنیوگیم نف ن یصصختم ؟!دنیوگیم هچ امش دنیوگیم دیهمت لال یرزج نبا ؟!صصختم

زا دراد ار اهنایا رگا دنیوگیم ؛ «**مهربیغ نع ما ةرشنعالا نع ما ةعبسلال ةمئالا نع تناك ءاوس**» و «**ةذاش**» و «**ةفیعض**» اهیلع **قلطا ،ةثالثللا هذو نم نكر لتخا یتم و** .تسا اهنایا زاب ،هعبسلال نع تناك ءاوس ینعی ؛ «**مهنم ربکا وه نمع ما ةعبسلال نع تناك ءاوس .» «ةلطاب**» .میراد ذاش هعبس رد هک دیوگیم شدوخ دنیوگیم ؟دندنکیم انعم هچ ناشیا .دنیوگیم ذاش نآ هب مه دنتسین رتاوت عبس تائارق دیوگیم دراد ،تسا لها شدوخ هک یرزج نبا دنیوگیم نایب نیا اب نبا هکنیا رطاخ هب .درکیم ضوع راهظتسا رد ار ناشیا نهذآ لصا دوب ناشیا تسد باتک لصا رگا فرح زا ،دینک در تسا مارح ،تسا ادخ مکح دوب دنسلال حیحص رگا هک دنکیم دیکأت یردق هب یرزج دنکیم راکنا ار رتاوت دراد ناشیا هک تفر یمن نیا غارس ناشیا نهذ دوجو نیا اب .تسا هعبس عبس هک دیوگب ده اوخیم دعب ،دینک در تسا مارح دوب دنسلال حیحص رگا یتح دیوگیم دراد هک یسک ؟!تسین رتاوت

هک دنیوگیم ناشیا ، «**مهنم ربکا وه نمع ما ةعبسلال نع تناك ءاوس**» ترابع نیا هب تبسن اما ... ةببرعلا تقفاو ةءارق لك « دیوگیم نآ زا لب بق بخ .تسه ذاش هعبس رد دیوگیم دراد دینیبب دنسلال حیحص رگا .دشابن دنسلال حیحص ینعی ؛ «**ةثالثللا هذو نم نكر لتخا یتم و**... اهدنس حص کی عفان یارب .مدن اوخ هداز نسح یاقا آحاح زا زورید هک یلاثم .تسا یفاک قیروط کی یارب دشابن

تفگ هک دیدی دنیوگیم ناشیا .تسا فیعض هک دنیوگیم ،«شئاعم» دیوگیم هک هدمآ قیروط حیحص هک دمآ یتیاور کی رگا دیوگیم .تسین رتاوتم عبس تفگن هک وا بخ !؟تسین رتاوتم ،تسا داش ،دوبن دنسل

الماک زیجولا دشرملا ترابع یاضف نینچمه .تسا نشورآ الماک یرزج نبا ترابع یاضف نیاربانب ار زیجولا دشرم ترابع هرابود هک نم .منکیم ضرع لصفم و میروآیم ادعب هللاش نا .تسا نشور ارچ و تسا ییاهفرح هچ اهنیا هک دنزیم ار شدوخ و دوریم نییاب و دوریم الاب یرزج نبا ولو ،مدناوخ تینهذ رگا هک دیوگب ار یزیچ دهاوخیم زیجولا دشرملا ترابع زاب یلو ،دیوگیم ترابعلا بکست هدرک در ار یرزج نبا زمرق طخ هک تسا تسرد .تسین دراو وا هب تاداریا نیا دینک زاب یبوخهب ار وا نبا هک «یوارلا طبض ةلق» دیوگیم هکنیا .دراد یوصقم اه نامه رد اما دوش یم تحاران ناشیا هک دننک وحم نیمز هرک یورزا ار دشرملا باتک شاکیا دیوگیم و دش تحاران ربعت نیا زایلیخ یرزج بسکت » زا ثحب رد هللاش نا .دشابن نینچنیا منامگ هب نم .تسا هز ار یفرح نینچنیا هک هلاءاش نا میسرب نیا هب «ترابعلا

نیمه زاب و دشاب هدی ار ترابع نیمه دیهمتلا بحاص هک تسا لم تحت الماک نم نهذ رد :درگاش .تسناد یم ربتعم ار دنسل حیحص هک هدوب روط نیا یرزج نبا رظن رد ینعی .دنکب ار تشادرب .تسین رتاوتم دیوگیم ناشیا ،دیراذگب دیهمتلا بحاص یولج ار یرزج نبا ترابع

؟روطج :داتسا

.دشاب دناوتم نانچمه تینهذ نیا :درگاش

.تسا رتاوتم رشع ،چیه هک عبس دیوگیم شرگیدی بتک رد و رشنلا باتک رد رگیدی یاج هه رد :داتسا

،دوب مه فارگاراپ نیا رگا هتشاد ناشیا هک یتینهذ اب ینعی .تسا طخ هس نیا رد نم ضرع :درگاش نوچ .دنکیم نضوع ار دیهمتلا بحاص تینهذ هلمج راهچ -هس نیا دوجو ینعی .دزیم ار فرح نیمه زاب ؛«ةثالثل هذه نم نکر لتخ» هلمج نیمه اب اذل .دنراد قرطعاونا اهنیا هک درادن هجوتآ لصا ناشیا .تسا داش اهتقو یهاگ هجیتن رد و هدش لصاح لالتخا نیا دیوگیم

ترابع ریظن .دینک هاگن ار اج نآ .ماه دروآ ار هماش وبا ترابع .تسه هحفص کی هی کدف رد :داتسا .تسا اهنیا هب بستنم ضعب .میراد داش و هیلع عمجم میوگیم نم هک دهیم حیضوت حضاو زوری هک داد حیضوت یاهنوگهب ناوتم ،دوشیم تحاران هک مه یرزج نبا .تسا اضف نیا رد هماش وبا نب نایفس فرح دروم رد هتکن چنپ .میناوخیم ار وا ترابع هللاش نا .دوش رتمک مه وا ی تحاران وبا هرطانم ،تسا بوخ دینک هدافتسا نآ زا رتشیب رگا امش .دینک لمأ نآ یور هک هدمام هنیعی رد هک تسا اهتکن همه دمآرس اهنآ زا یکی هک دراد بوخ یلیخ هتکن چنپ هنیعی نبا اب رهاطلا .دینکب هطحالما هدرک مه تشاددای و ما هدروآ هی کدف

؟تسیچ هب عجار :درگاش

یلیخ منامگ هب .اهنآ یموسا صوصخم ،تسا دروم چنپ .تسا هنیعی هب نایفس فرح دروم رد :داتسا .تسا یلابقتسا ای یئارقهق ای هک یرتاوت .دیآیم راک هب مه رتاوت ثحب یارب .تسا حضاو

دمحأ نب نسحلاءالعل وبأ طافحل رقص؛ 142، نيذل بحتنم-٥٩: ص، صلل، (يزارلل) تسرهفلا [2]
ي ف فيناصت هل و انباحصأ نم ناك ءارقلا و ثيذل ملع ي ف ءالعل؛ ينامهل راطعل نسحل نب
هلع تارق و هدهاش ئابل و عطاقملا ءرم ي ف يءال باتك اهنم ءارقلا و رابلألا

٤٠ ص سنأ نب كلالم أطوم حرش ي ف سبقلال [3]

٣٠ ص ٩ ج ي رابلل حتف [4]

٥٠ ص ٢ ج نآرقلا مولع ي ف دىهملتال [5]